

Kontinuerliga besök av yrkeslärare med trepartssamtal kvalitetssäkrar utbildningen på arbetsplatsen.

Yrkesteori ges via videokonferens.

Färdighetsträning på en arbetsplats skapar förankring i arbetslivet och minimerar behovet av specialutrustade undervisningslokaler.

ESF-projekt – en LYSAnde modell för yrkesutbildning

Traditionella yrkesutbildningar är ofta övervägande teoretiska, i bästa fall med inslag av praktik. Att lära yrkesteori från kurslitteratur kan vara svårt. Särskilt dåligt anpassad är denna form för den som inte behärskar svenska språket. Många nyanlända har efter SFI fastnat i en rundgång mellan arbetslöshet, åtgärd och försörjningsstöd på grund av bristen på lämplig yrkesutbildning.

Åtta kommuner i Västra Götaland har tillsammans antagit utmaningen att med ESF-medel skapa och genomföra en modell för yrkesutbildning riktad till invandrare. Projektet är LYSA, vilket står för Livskompetens och Yrkesutbildning i Samverkan för Arbete.

LYSA-projektet riktar sig till både dem som saknar yrkesvana och till dem som har en bakgrund i hantverks- eller serviceyrken och som trots ett antal år i Sverige haft svårt att nå en funktionell nivå på sin svenska och inte fått en förankring i arbetslivet.

Modellen i korthet

Modellen bygger på följande inslag:

- Småskalighet, 2-4 deltagare per kommun, cirka 25 per utbildning.
- Behovsriktade yrkesområden lämpliga för lärande i arbetslivet.
- Trepartssamtal lärare – deltagare – handledare knyter ihop yrkesteori och färdighetsträning.
- Yrkesteori ges via videokonferens 1-2 dagar per vecka.
- Färdighetsträning med handledning 3-4 dagar per vecka på arbetsplatser i hemkommunen.

LYSA-modellen tar vara på den utbildningsresurs som finns i arbetslivet och kombinerar den med en

struktur för yrkesteoretiskt lärande på distans. Metodövningar förekommer i bageri, restaurang och lokalvård, men i övrigt krävs inga specialutrustade undervisningslokaler, vilket brukar få kostnader för yrkesutbildning att skjuta i höjden.

Utbildningens småskalighet löser problemet att den lokala arbetsmarknaden, i små kommuner, inte kan absorbera mer än ett fåtal utbildade inom samma yrke varje år.

Det innovativa i LYSA

- Bryter tidigare kulturella och könsrelaterade tanke- och yrkesmönster.
- Effektiviserar och ger deltagarna både yrkes- och språkutbildning.
- Utvecklar deltagarnas nätverk inom yrkesområdet/branschen.
- Skapar småskalig och anpassad yrkesutbildning för lokalt näringsliv.

Utfall

Just nu sammanställs utvärderingen av en oberoende utvärderare. Resultatet pekar på att projektet överträffar utfallet i förprojektet från 2008, då 70 procent gick till anställning eller till fortsatta studier.

Andra "mjuka" resultat är ömsesidigt ökad vilja

både hos deltagare och arbetsplatser att övervinna kulturskillnader, samt ökad kunskap och förståelse hos deltagarna för arbetslivets regler och krav. Utöver betyg på nationella gymnasiekurser och ett utbildningsbevis får deltagaren intyg och referenser från flera månader på en arbetsplats – troligen det viktigaste vid framtida jobbansökan.

Erfarenheter

Lärplattformen Fronter har använts under projektiden bland annat för att kompensera avstånden mellan kommunerna, som begränsar möjligheterna till spontana möten.

Organisatoriska skillnader mellan kommuner, till exempel olika rutiner för löne- och budgethantering eller olika programvaror för elevregistrering kan komplicera samverkan.

Den viktigaste positiva erfarenheten är den goda utbildningseffekt som nås på arbetsplatserna, där färdighetsträning sker. Med få undantag fungerar modellen med lärande i arbetslivet mycket bra. Deltagarna blir väl omhändertagna och kan uppnå medarbetarstatus. De får delta i alla arbetsuppgifter och lär sig verkligen grunderna i yrket på kort tid. De får också en förankring i arbetslivet, för många den första trots lång tid i landet.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Detta projekt medfinansieras av Europeiska Unionen/Europeiska socialfonden

LYSA-projektet står för:

Projektägare:

Projektledare:

Livskompetens och Yrkesutbildning i Samverkan för Arbete.

Vårgårda kommun.

Christer Lundqvist Vårgårda, tel. 0322-600 891, christer.lundqvist@vargarda.se

Tage Lindström, Ale kommun, tel. 0705-834 834, lindstrom.tage@gmail.com

Projektekonom:

Budget:

Projekttid:

Bernt Lennde, Vårgårda, tel. 0322-600 804, bernt.lennde@vargarda.se

30 miljoner varav 12 miljoner är ESF-stöd.

2008-06-23 – 2010-06-30

Kommuner som samverkar är: Ale, Herrljunga, Kungälv, Lilla Edet, Stenungsund, Tjörn, Ulricehamn och Vårgårda.